

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
b/t. nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 15. febrúar 2016

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga (456. mál)

Viðskiptaráð þakkar fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp.

Með frumvarpinu er stefnt að innleiðingu tilskipunar Evrópusambandsins nr. 2013/34/ESB um ársreikninga. Með þeirri tilskipun voru felldar úr gildi tilskipanir Evrópusambandsins nr. 78/660/EBE og nr. 86/349/EBE um ársreikninga. Auk þess inniheldur frumvarpið lagabreytingar sem ekki er kveðið á um í tilskipuninni.

Viðskiptaráð telur margt það sem fram kemur í frumvarpinu vera til bóta. Ber þar helst að nefna einföldun regluverks gagnvart smærri fyrirtækjum. Viðskiptaráð telur æskilegt að löggjöf viðskiptalífsins sé í meginatriðum samræmi við löggjöf á evrópska efnahagssvæðinu. Hins vegar þreytist ráðið ekki á að ítreka mikilvægi þess að reglur séu ekki innleiddar hér á landi með meira íþyngjandi hætti en nauðsyn krefur. Innleiðing reglna með meira íþyngjandi hætti en þörf er á til þess að uppfylla alþjóðlegar skuldbindingar Íslands er til þess fallin að skerða samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja með neikvæðum afleiðingum fyrir íslenskt efnahagslíf.

Drög að frumvarpi þessu voru birt á heimasíðu atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytins þann 16. september 2015 og skilaði Viðskiptaráð umsögn um frumvarpsdrögin.¹ Í frumvarpsdrögunum voru lagðar til breytingar á heimildum til greiðslu arðs vegna matsbreytinga á virði fjárfestingareigna. Viðskiptaráð gerði alvarlegar athugasemdir við þessa breytingu og taldi hana ekki í samræmi við ákvæði þeirrar tilskipunnar sem markmiðið er að innleiða. Í umsögninni benti ráðið á að líklega væri um ranga túlkun á tilskipuninni að ræða og hvatti ráðuneytið til að taka ákvæðið til nánari athugunar. Í fyrirleggjandi frumvarpi hefur umrædd breyting verið fjarlægð og fagnar ráðið því.

Þó hefur ekki verið tekið tillit til annarra athugasemda sem ráðið gerði við frumvarpsdrögin og ítrekar Viðskiptaráð því þær athugasemdir í umsögn þessari.

¹ Umsögn Viðskiptaráðs er frá 19. október 2015 og má nálgast á eftirfarandi slóð:
<http://vi.is/malefnastarf/umsagnir/log-um-arsreikninga/>

Örfélög ekki af sömu stærð á Íslandi og í Evrópu

Í frumvarpinu er lögð til ný stærðarflokkun félaga sem nær meðal annars til minnstu félaganna, svonefndra örfélaga. Samkvæmt frumvarpinu eru örfélög skilgreind sem þau félög sem fara ekki yfir mörkin á a.m.k. tveimur af eftirfarandi viðmiðum:

- 1) 20 milljónir í niðurstöðutölu efnahagsreiknings
- 2) 40 milljónir í hreinni veltu
- 3) 3 í meðalfjölda ársverka

Þessi skilgreining á örfélögum er mun þrengri en sú skilgreining sem sett er fram í tilskipuninni. Þar kemur eftirfarandi fram í 1. tl. 3. gr.:

„In applying one or more of the options in Article 36, Member States shall define micro-undertakings as undertakings which on their balance sheet dates do not exceed the limits of at least two of the three following criteria:

(a) balance sheet total: EUR 350 000;

(b) net turnover: EUR 700 000;

(c) average number of employees during the financial year: 10.“

Í tilskipun Evrópusambandsins er miðað við 50 milljónir króna í niðurstöðutölu efnahagsreiknings, 100 milljónir króna í hreina veltu og tíu í meðalfjölda ársverka.

Í greinargerð með frumvarpinu kemur fram að vinnuhópur sem fór yfir tilskipunina hafi ákveðið að fylgja ekki stærðarmörkum þeim sem lögð eru til í tilskipuninni þar sem hlutfall örfélaga væri þá um 90% félaga í landinu. Því var lagt til að hafa stærðarmörkin með framangreindum hætti þannig að þau nái til um 80% félaga.

Að mati Viðskiptaráðs er þessi rökstuðningur ófullnægjandi. Þess er ekki getið hvaða markmiði verði náð með þessu fyrirkomulagi eða hvaða skaði kunni að hljóta af því að örfélög í landinu séu um 90% allra félaga. Þvert á móti ættu sem flest félög að njóta þeirrar einföldunar regluverks sem tilskipunin býður upp á. Í tilskipuninni eru undanþágur til handa örfélögum rökstuddar með eftirfarandi hætti:

„Micro-undertakings have limited resources with which to comply with demanding regulatory requirements. Where no specific rules are in place for micro-undertakings, the rules applying to small undertakings apply to them. Those rules place on them administrative burdens which are disproportionate to their size and are, therefore, relatively more onerous for micro-undertakings as compared to other small undertakings.“

Þessi rök eiga að mati Viðskiptaráðs jafnt við um félög hér á landi og annars staðar í Evrópu, séu þau af sömu stærð. Leggur ráðið því til að miðað verði við sömu stærðarmörk örfélaga og lögð eru til í tilskipuninni.

Virða þarf persónuverndarsjónarmið

Viðskiptaráð telur einnig rétt að nýtt verði sú heimild sem Evróputilskipunin veitir um að undanskilja örfélög frá skyldunni til að skila ársreikningum til opinberrar birtingar. Eins og fram kemur í greinargerð tilskipunarinnar getur birting slíkra gagna verið afar íþyngjandi fyrir örfélög. En slík félög eru oft og tíðum stofnsett til að halda utan um rekstur einyrkja. Telur ráðið ástæðu til að gæta í meiri mæli að sjónarmiðum um persónuvernd í þessu samhengi.

Of ströng viðurlagaákvæði

Viðskiptaráð gerir einnig athugasemdir við þær breytingar sem lagðar eru til á viðurlagaákvæðum ársreikningalaga. Í frumvarpinu kemur meðal annars fram að ársreikningaskrá skuli leggja sektir að fjárhæð 600.000 kr. á félög sem vanrækja skyldu sína um að standa skil á ársreikningi eða samstæðureikningi til opinberrar birtingar innan tilskilins frests eða leggja fram ófullnægjandi upplýsingar eða skýringar með ársreikningi. Að mati Viðskiptaráðs er óeðlilegt að sömu viðurlög liggja við því að skila ekki inn ársreikningi og því að leggja fram ófullnægjandi upplýsingar. Viðskiptaráð telur rétt að viðurlagaákvæði frumvarpsins verði endurskoðuð í heild með það að augnamiði að samræma viðurlög og brot, þannig að ekki liggja sömu viðurlög við því að leggja fram ófullnægjandi upplýsingar og því að skila ekki inn ársreikningi.

Annað dæmi um þetta er að finna 70. gr. b. Er þar lögð til sú breyting að ársreikningaskrá skuli leggja fram kröfu um gjaldþrotaskipti ef félag hefur ekki skilað inn ársreikningi eða samstæðureikningi þegar átta mánuðir eru liðnir frá því að lögboðinn frestur rann út. Hið sama á við ef átta mánuðir eru liðnir frá því að ársreikningaskrá komst að þeirri niðurstöðu að skýringar eða upplýsingar með ársreikningi eða samstæðureikningi hafi ekki verið fullnægjandi. Viðskiptaráð telur þessa breytingu raunar afar íþyngjandi og hvetur til að skoðað verði hvort aðrar leiðir séu færar til að ná sama markmiði.

Að framangreindu sögðu er gagnlegt fyrir gangverk viðskiptalífsins að ársreikningar félaga liggja fyrir á réttum tíma. Viðskiptaráð hefur í gegnum tíðina hvatt fyrirtæki til að gera bragarbót á skilum ársreikninga en talsverð vanhöld hafa verið þar á. Í því samhengi er jákvætt að lagt sé til að álagðar sektir vegna vanskila á ársreikningum séu lækkaðar sé skjótt brugðist við ábendingum ársreikningaskrár.

Viðskiptaráð leggur til að frumvarpið nái fram að ganga að teknu tilliti til ofangreindra athugasemda.

Virðingarfyllst,

Marta Guðrún Blöndal
Lögfræðingur Viðskiptaráðs Íslands